

Куземко Леся Валентинівна
Педагогічний інститут
Київський університет імені Бориса Грінченка
доцент кафедри педагогіки та психології,
кандидат педагогічних наук

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НАВИЧОК 21 СТОЛІТТЯ

Аналіз сучасної освітньої практики стосовно вимог, які породжуються інформаційним суспільством до майбутніх педагогів, підводить до розуміння необхідності постійного оновлення освітніх технологій у закладах вищої освіти. Які варто спрямовувати на розвиток необхідних навичок: критичне мислення та комплексне розв'язання проблем, творчість та інноваційність, комунікація та співробітництво, цифрові та медіа навички [2]. Названі навички визначені одними з найактуальніших для майбутніх фахівців 2020 року на Всесвітньому економічному форумі у Давосі (2016 р.). Їх формування залежить від технологічно доцільної організації процесу професійної підготовки.

Проблемі удосконалення технологій професійної підготовки фахівців розглядалися науковцями: В. Беспалько, В. Гузеєв, М. Кларін, О. Пехота, Г. Селевко, А. Сластьонін та ін. Окремі аспекти формування навичок 21 століття розглядаються у працях як зарубіжних (Дж Стіл, К. Мередіт, Р. Поль, Ч. Темпл, Д. Халперн) так і вітчизняних науковців (Т. Воропай, С. Терно, А. Тягло).

Отже, враховуючи актуальність піднятої проблеми метою статті є розкриття технологій що сприяють формуванню навичок 21 століття в майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки.

Розвиток критичного мислення та здатність вирішувати проблеми ефективно розвиваються під час застосування ігрових та інтерактивних технологій навчання [4, С. 3-11]. Вони дають змогу адекватно оцінювати нові обставини й формувати стратегію подолання можливих утруднень. Навчання на

основі дебатів і дискусій вчить студентів з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки, приймати комплексні рішення, аргументувати і відстоювати власні погляди й позиції. Ігрові технології, що втілюються в різноманітних дидактичних іграх, навчають вирішувати життєві та педагогічні ситуації; дають змогу моделювати поведінку суб'єктів освітнього процесу за певних заданих обставин; формують уявлення про цілісну сферу майбутньої педагогічної діяльності. Особливу роль відіграють ігри, розроблені з використанням інформаційних технологій. Виконуючи навчальні завдання в ігровій формі (веб-квести, навчальні комп'ютерні ігри, кросворди, ребуси тощо), студенти вчаться виокремлювати з гри ігрові цілі, структуру і застосовувати у навчальному контексті [3, с.32].

Розвиток творчості та інноваційності у студентів, які працюватимуть на майбутнє – є необхідною умовою професійної підготовки педагогів. Для їх формування і розвитку варто використовувати в освітньому процесі метод проектів та технологію ситуаційного навчання (моделювання). Виконання пошуково-дослідницьких, творчих проектів передбачає самостійну (індивідуальну, групову) діяльність студентів, яка полягає у розв'язанні значущої в теоретичному, практичному, пізнавальному плані проблеми на основі самостійного визначення завдань, етапів дослідження, їх реалізації і оформлення результатів. Застосування технологій ситуаційного навчання передбачає осмислення майбутніми педагогами реальної життєвої ситуації, що відображає не тільки певну практичну проблему, але й актуалізує відповідний комплекс знань, умінь, навичок, необхідних для її розв'язання [1, с. 89]. При цьому увага акцентується на розвиток здатності студентів ефективно діяти і приймати самостійні рішення в реальних життєвих ситуаціях та формування умінь моделювати і реалізовувати освітні процеси.

Комунікація і співробітництво формуються на основі ефективної співпраці в групах. Під час групової роботи студенти навчаються чітко формулювати й висловлювати думки, обговорювати і відстоювати власні ідей, брати відповідальність за результати спільної праці та адекватно оцінювати власний доробок.

До цифрових та медіа навичок відносять інформаційну грамотність, культуру, компетентність у питаннях передавання інформації, застосування інформаційних і комунікаційних технологій. Формуванню інформаційної культури майбутніх педагогів, як ступеня довершеності в оволодінні знаннями у галузі суспільних інформаційних відносин та діяльності, сприяє технологія змішаного (гібридного) навчання. Її сутність у тому, щоб поєднувати навчання за комп'ютером і спілкування із реальним вчителем. У результаті можливо вибудувати по-справжньому індивідуальну освітню траєкторію і дати можливість студенту керувати своїм навчанням. Під час гібридного навчання освітній процес вищого навчального закладу найбільш повно відповідає потребам покоління інформаційного суспільства і формує навички 21 століття.

Розгляд проблем і перспектив професійної підготовки майбутніх педагогів, здатних працювати в новій українській школі, дозволив дійти висновку про необхідність розробки нових та удосконалення вже апробованих технологій навчання, що сприятимуть розвитку в студентів самореалізації, прагнення інтегруватися до професійного контексту інформаційного суспільства, навичок 21 століття.

ДЖЕРЕЛА:

1. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За заг. ред. О.І. Пометун. – Київ : Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
2. Триллінг Б. Навички XXI століття. Навчання для життя у наш час / Б. Триллінг, Ч. Фейдл : перекл. з англ. С. Христової [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://litterref.ru/polqasbewbewmermer.html>.
3. Темпл Ч. Методична система "Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів" (Підготовлено для розвитку критичного мислення) : Посібник I-IV / Чарльз Темпл, Джінні Стіл, Курт Мередіт. — Науково-методичний Центр розвитку критичного та образного мислення : Інтелект, 1998. — 32 с.

4. Терно С. Методика розвитку критичного мислення: досвід експериментального дослідження / С. Терно // Історія в школах України. – 2007. – № 9-10. – С. 3-11.